

گرێبهستی قهرز وههگرتن بهمهرجی جهزائی

[کردی - کوردی - kurdisch]

شیخ موحهمهد صالح المنجد

وههگێرانی: دهستهی بهشی زمانی کوردی له مائپهپی ئیسلام هاوس

پیداچونهوهی: پشتیوان سابیر عهزیز

2014 - 1435

IslamHouse.com

عقد قرض بشرط جزائي

« باللغة الكردية »

الشيخ محمد صالح المنجد

ترجمة: فريق قسم اللغة الكردية بموقع دار الإسلام

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

2014 - 1435

IslamHouse.com

گرښه سټی قهرز وه رگرتن به مهرجی جه زانی

ئهم پرسیاره ئاراسته‌ی مالپه‌ری ئیسلام پرسیار و وه لام کراوه :

پرسیار : خوشکه کهم له بانکی ناوه ندی عیراکی فه رعی موصل کارده کات، له و بانکه دا قهرز ده دریت به خه لکی به مه به سټی دروستکردنی خانوبه ره به بی وه رگرتنی سوود و رپیا، به لام ئه و گرښه سټه له برکه یه که له برکه کانیدا ده لیت ، ئه و که سه‌ی قهرزه که وه رده گریت ده بیت ئه و بره پارهی به داته وه که به قهرزی وه رگرتوه له گه ل هه ندیک سوود له چه ند کاتیکی تایبه تیدا، له پیناو پاراستنی قه رزه که ئه گه رهاتوو به مه به سټی غه یری خانوو دروستکردن به کارهات، من ئیستا ده‌قی ئه و برکه یه تان بو ده نووسم : « ئه و قهرزه واجبه خیرا بدریته وه له گه ل ته واوی ئه و سوودانه ی که دیته سه‌ری له لایهن که سی قه رزاره وه، یان که فیله که یه وه، به ئیعتباری ئه وه‌ی که قهرزیکی حکومیه ، ئه ویش پالپشت به یاسایی وه رگرتنه وه‌ی قهرزه حکومیه کانی ژماره (ئه وه‌نده) ی سالی (ئه وه‌نده) له م حاله تانه‌ی خواره هدا :

۱- وازهینانی که سی خاوه ن قه رز له کاره که ی به هر هۆیه ک بیټ، یان پوو به پرووی پرووداویک بیټه وه بیټش ئه وهی تاپووی مولکه که ی پیشکه ش بکات .

۲- به کار نه هینانی ئه و قه رزه بوئه و کاره ی که بو ی وه رگیراوه، به پی ی ئه و مه رجانه ی له و گریبه سته دا هاتوو ه (ئه ویش به کار هینانی ئه و قه رزه یه ته نه ا به مه به سته ی کرین و بنیاتنانی خانوو، ئه م خانوو یش ده بیټه ره هن بوئه وه ی حکومه ت دلنیا بیټ له دانه وه ی ئه و قه رزه لای به ریوه به رایه تی تو ماری خانوو به ره .

۳- قه رزاره که له چوار مانگی یه که مدا تاپووی مولکیه ت پیشکه ش ناکات، له و کاته وه ی که گریبه سته که ئیمزا ده کات، به لام به و مه رجه ی پاشتر ته نه ا خو یه وه پیشکه شی بکات .

۴- که سی قه رزار ده بیټ که فیلیکی تر بخاته روو، له حاله تی کدا که فیلی یه که م شویننه واره یاساییه کانی نه مابوو، له سه ر داوای خاوه ن قه رز (بانکی ناوه ندی عیراقی) له ماوه ی یه ک مانگدا .
پرسیاره که ی ئیمه ش ئه مه یه :

ئایا ئه م قه رزه ته نه ا له به ر بوونی ئه و برگه یه ی که سزایه ک ده سه پینیت به سه رقه رزاره که دا له حاله تی دواخسته نی

قهرزه که له کاتی خویدا ده بیټ بلیین ئە م گریبه سته دروست نییه ؟

وهلام : سوپاس بو خوی گه وره ومیهره بان، وه درود و سه لات وسه لام له سهر محمد المصطفی وئال وبه بیت و یار ویاوه رانی ههتا ههتایه .

ئهو مهرجه جهزاییه ی که لهو گریبه سته دا هاتوو و باسکراوه، ناوه پوک که که ی بریتیه له گیرانه وه ی قهرز له گه ل ئهو بره سوود (ریبیا) یه ی که دیتته سهری له ئەنجامی دواکه وتنی دانه وه ی قهرزه که له کاتی خویدا، ئە م مه رجانه وه و نمونه کانیا ن وا ده که ن که گریبه سته که با تل و حه رام بیټ .

چونکه هه موو قهرزیك ناوه پوک که که ی ئهو مهرجه ی تیدا بیټ که زیاده یه له گه ل قهرزه که دا بگپریتته وه به هه ر حالیک بیټ، ئهو قهرزه قهرزیکی سوودمه ندبوو (ربوی) یه، و دروست نییه قهرزیکی لهو شیوه یه مروقی باوه ردار وه ری بگریټ، و برواته ناو گریبه سته یکی لهو شیوه یه وه .

ابن عبد البر که زانایه کی مالکیه (په حمه تی خوی لی بیټ) ده لیت: « وَكُلُّ زِيَادَةٍ مِنْ عَيْنٍ أَوْ مَنْفَعَةٍ يَشْتَرِطُهَا الْمُسْلِمُ عَلَى الْمُسْتَسْلِفِ ، فَهِيَ رَبًّا ، لَا خِلَافَ فِي ذَلِكَ » [الاستذکار (۵۱۶/۶)] و اتا : هه موو زیاده یه ک یان هه موو سوودیک که که سی قهرزده ر به مهرجی

ده گريٽ له سهر كه سى قه رزار ئه وه سوود (ريبا) يه و هيچ خيلافيكيش له سهر ئه مه له نيوان زانا ياندا نيبه .
له برياره كانى (مجمع الفقه الإسلامى) سهر به (رابطة العالم الإسلامى) بيشدا هاتووه : « إن الدائن إذا شرط على المدين ، أو فرض عليه أن يدفع مبلغاً من المال غرامة مالية جزائية محددة ، وبنسبة معينة إذا تأخر عن السداد في الموعد المحدد بينهما ، فهو شرط .. باطل ، ولا يجب الوفاء به ، بل ولا يحل ، سواء أكان الشرط هو المصرف أم غيره ؛ لأن هذا بعينه هو ربا الجاهلية الذي نزل القرآن بتحريمه » [ص ٢٢٦] واتا :
بيگومان كه سى خاوه ن قه رز ئه گهر هاتوو مه رجيكى له سهر كه سى قه رزار دانا ، يان پيويستى كرد له سهرى كه بريك پاره (غه رماه) بدات وه ك سزايه ك بو قه رزاره كه ، به رپزه يه كى ديارى كراو له حاله تيكد ا ئه گهر هاتوو قه رزاره كه دوا كه وت له دانه وهى قه رزه كه له و كاته ي بوى ديارى كراوه ، ئه وا ئه و مهرجه مهر جيكي باتله ، و واجب نيبه وه فای پي بكريت ، به لكو ههر حه لاليش نيبه ، جا چى ئه و كه سهى كه مهرجه كه داده نيٽ بانكيك يان غه يري بانكيش بيٽ ، چونكه ئا ئه مه هه ر ئه و سوود و ريبا جاهيلى هيه كه قورئانى پيرو ز دابه زى له سهر حه راميه تى .

جاله بهر ئه وه دروست و حه لال نيبه مروقى باوه ردار گريبه سنيك ببه ستيٽ كه ناوه روكه كه سى سوود (ربا) بيٽ ،

تهنانهت ئه گهر بېتو که سی قه رزاریش عه زمی جه زم بکات
قه رزه کان له کاتی خویدا بگيریته وه و دوايشيان نه خات، و
ئلیتزام بکات به و مه رجانه ی له سه ری دانراوه، به وهش سوود (
رپا) نه دات به خاوهن قه رزه که ..

خوای گه ورهش زاناره ..